

Trots en orolig omvärld – stark återhämtning för beställningstrafik med buss

*Den svenska marknaden inom
turist- och beställningstrafik med buss*

2022

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

innehåll

Förord	4
Definitioner	5
Vad är turist- och beställningstrafik?	5
Hur ser den svenska bussbranschen ut?	5
Reflektioner från företag i branschen	6
Vilka är de svarande företagen?	8
Förändring av omsättning inom olika segment.....	9
Förändring av volymer på olika geografiska marknader.....	11
Förändring av volymer avseende färdmedel.....	14
Personalbristens påverkan på verksamheten.....	15
Metodbeskrivning.....	16

Förord

”Oj, vad fort det vände!”

De orden kan många i turistbussbranschen känna igen sig i. I februari 2022 släpptes äntligen restriktionerna som i nästan två år skapat ett reellt näringsförbud för bussföretag och bussresearrangörer. När nu utvecklingen under 2022 summeras så visar sig som väntat en stark återhämtning vad gäller beställningstrafiken, medan researrangörsverksamheten fortsatt är ostadig i spåren av den fortsatt osäkra omvärlden.

Krig i Europa, ökade bränslepriser, stigande inflation och höga elpriser påverkar självklart bussföretagens målgrupper, framför allt privatresenärerna, vilket också visar sig i att researrangörsverksamheten har en betydligt långsammare återhämtning. Under 2022 såg vi också det kaos som uppstod när alla ville skaffa sig ett nytt pass, och inbokade resenärer fick i vissa fall avboka sina resor. Den kanske tydligaste påverkan som i princip alla företag känner av är förarbristen. Turistbussbranschen med sin säsongsvariation är särskilt beroende av personal som inte arbetar heltid. Många av dessa lämnade under pandemin och har inte kommit tillbaka. Sju av tio företag beskriver att de i någon utsträckning tackat nej till eller avstått från att lämna offert på uppdrag med anledning av bristen på förare.

Men, trots den osäkra omvärlden, så har företagen återfått hoppet. Under året har flera företag i branschen beskrivit situationen som att de aldrig haft så mycket att göra, eller att vissa månader varit de bästa sedan de startade sina företag. Och, helt ärligt, har man tagit sig igenom två år av pandemi så känns de nya utmaningarna kanske inte lika stora.

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisation för bussbranschen i Sverige. Vi är ett förbund inom Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Läs mer om oss och vår verksamhet på www.sverigesbussforetag.se

Stockholm i mars 2023

Anna Grönlund
Branschchef Sveriges Bussföretag

Definitioner

Vad är turist- och beställningstrafik?

Bussbranschen brukar delas upp i tre segment, där turist- och beställningstrafik är ett. De två andra är upphandlad kollektivtrafik (främst offentligt finansierad linjetrafik och skoltrafik) samt kommersiell linjetrafik (busstrafik som bedrivs helt på kommersiell grund, främst express- och flygbusstrafik).

Turist- och beställningstrafiken brukar delas upp i två huvudsakliga delar:
Beställningstrafik, vilket motsvarar rena busstransporter (A till B)

Researrangörsverksamhet, där bussföretagen utöver busstransporten också verkar som arrangör av paketresor
Researrangörsverksamheten innefattar en bredd, från resor där enskilda resenärer kan boka en plats (också kallat annonserade resor) till resor där bussföretaget ordnar boende eller måltider för en grupp som bokat busstransport.

Beställningstrafiken bedrivs främst inom Sverige och till viss del i Europa, medan researrangörsverksamheten bedrivs både inom Sverige, i Europa och till viss del även till övriga världen.

Det vanligaste vad gäller paketresor är att turistbussen är det huvudsakliga färdmedlet, men det förekommer också resor där flyg eller färjor står för den huvudsakliga delen av transporten.

Hur ser den svenska bussbranschen ut?

Majoriteten av svenska bussföretag har under 50 anställda. Däremot finns det stora antalet anställda i ett 20-tal bussföretag som har över 500 anställda. De största företagen verkar främst inom segmentet upphandlad trafik.

De allra flesta bussföretag verkar inom mer än ett av de tre definierade segmenten.

För mer information om hur den svenska bussbranschens struktur ser ut, hänvisas till Sveriges Bussföretags statistikrapport.¹

¹ Sveriges Bussföretag: Statistik i bussbranschen, oktober 2022. <https://www.transportforetagen.se/contentassets/619a9d0304604934b67da0b2eb521479/statistikrapport-20221012.pdf?ts=8daac5577e46180>

Reflektioner från företag i branschen

Vi har låtit två bussföretag som arbetar med turist- och beställningstrafik kommentera de insamlade siffrorna och hur de upplevt senaste året.

Frida Mattsson, Håbo Buss: "Vilket år det har varit!"

2022, vilket år det har varit! När nya restriktioner trädde i kraft i slutet av 2021 ställde vi in oss på ännu ett tufft år. När sen restriktionerna hävdes i februari vågade vi inte riktigt andas ut. Och bara några veckor senare bröt kriget i Ukraina ut och bränsle- och energipriserna började skena. Med det fick vi nya utmaningar att hantera som också de gjorde framtidsutsikterna osäkra. Men oj vilket uppdämt behov av resande det fanns i Sverige!

Tack vare en fantastisk vår lyckades vi vända våra siffror och gå med vinst efter två tuffa år. Och under hösten 2022 har vi nått rekordnivåer i både omsättning och resultat. Vi känner dock av chaufförsbristen och har som många andra varit tvungna att tacka nej till uppdrag. Vi hoppas nu att fler ska få upp ögonen för vår fantastiska bransch och se att det finns många olika sidor av busschaufförsyrket.

Vårt dotterbolag, researrangören Resekompaniet i Eskilstuna, har haft en lite långsammare återhämtning precis som siffrorna i rapporten visar. Vi har mestadels resor inom Sverige och det tror vi är en fördel just nu. Men vi jobbar hårt med att hitta resor som ska möta våra resenärers önskemål i en föränderlig värld.

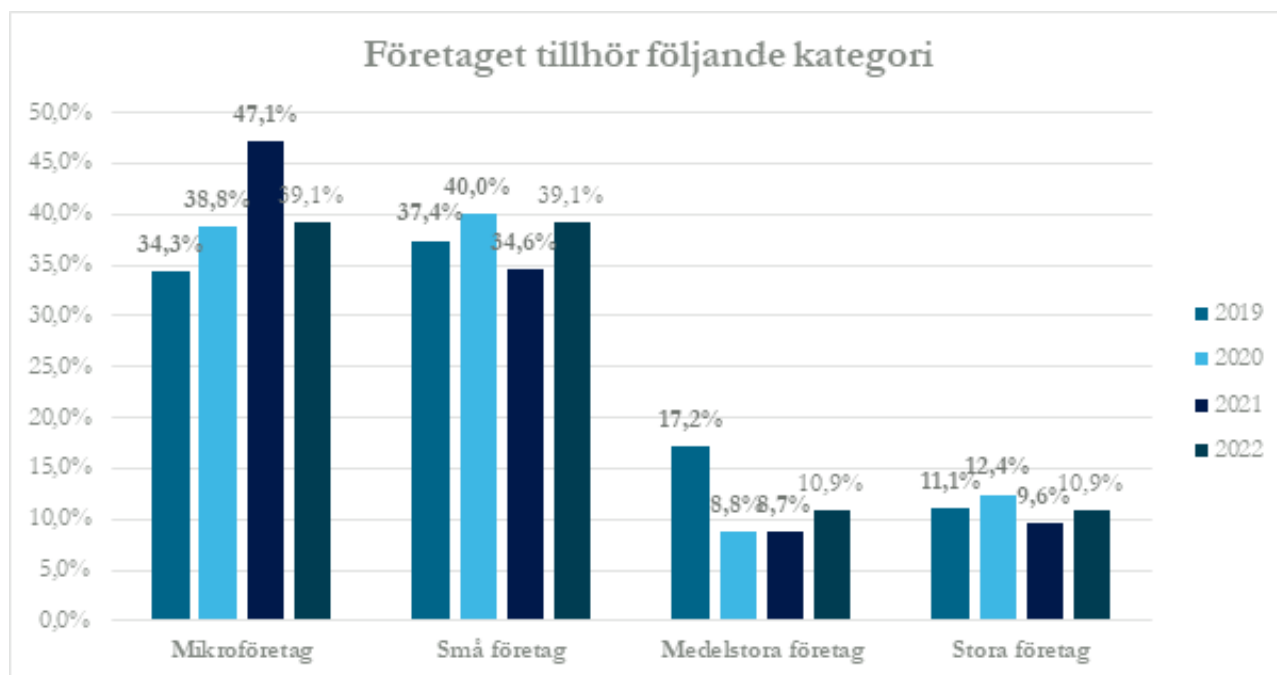
Helen Bergh, MK Bussresor: ”Äntligen kan vi resa igen”

Äntligen kan vi resa igen! Efter tuffa pandemiår där man kastades mellan hopp och förtvivlan kom det positiva beskedet i februari 2022 att restriktionerna skulle släppas. Många vittnade om ett uppdämt resebehov och vi trodde kanske att det skulle bli full fart direkt, vilket det inte blev. Kriget i Ukraina innebar både oro, höjda bränslepriser och ytterligare en period av osäkerhet. Under sommaren märkte vi en liten uppgång på våra paketresor och under hösten fick vi i väg allt fler resor – dock var volymerna långt ifrån tiden innan pandemin.

När det gäller ren bussbeställning ökade den dock kraftigt under årets sista kvartal och vi hade bra bokad med grupper och företag som ville ut på diverse olika aktiviteter. Julmarknadsresorna till Tyskland gick också bra och nu i början av 2023 känns det som, trots inflation och dåligt ekonomiskt läge i hela Europa, att vi är på väg tillbaka till tiden före pandemin.

Ett nytt orosmoln på himmelen är dock bristen på bussförare och nu gäller det för oss alla att få upp statusen och verkligen nå ut med budskapet vilket fantastiskt arbete det är att köra turist- och beställningstrafik med buss.

Vilka är de svarande företagen?

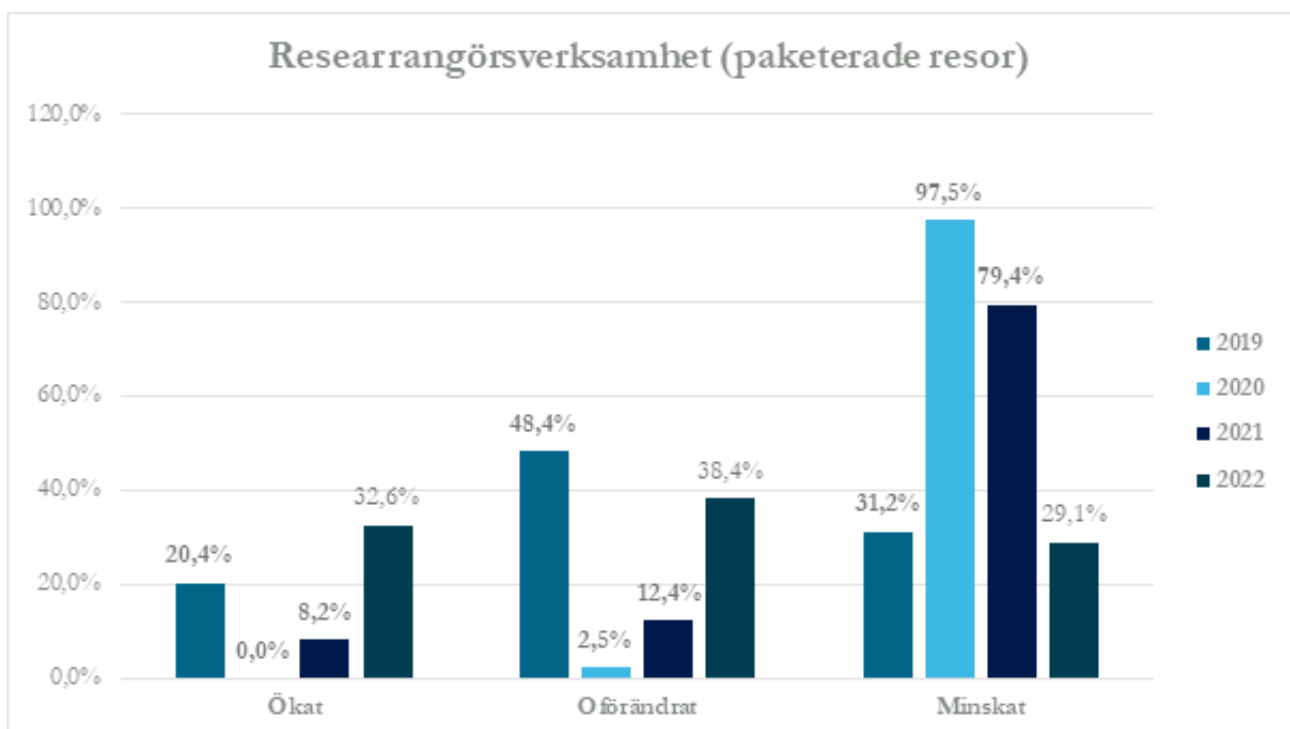
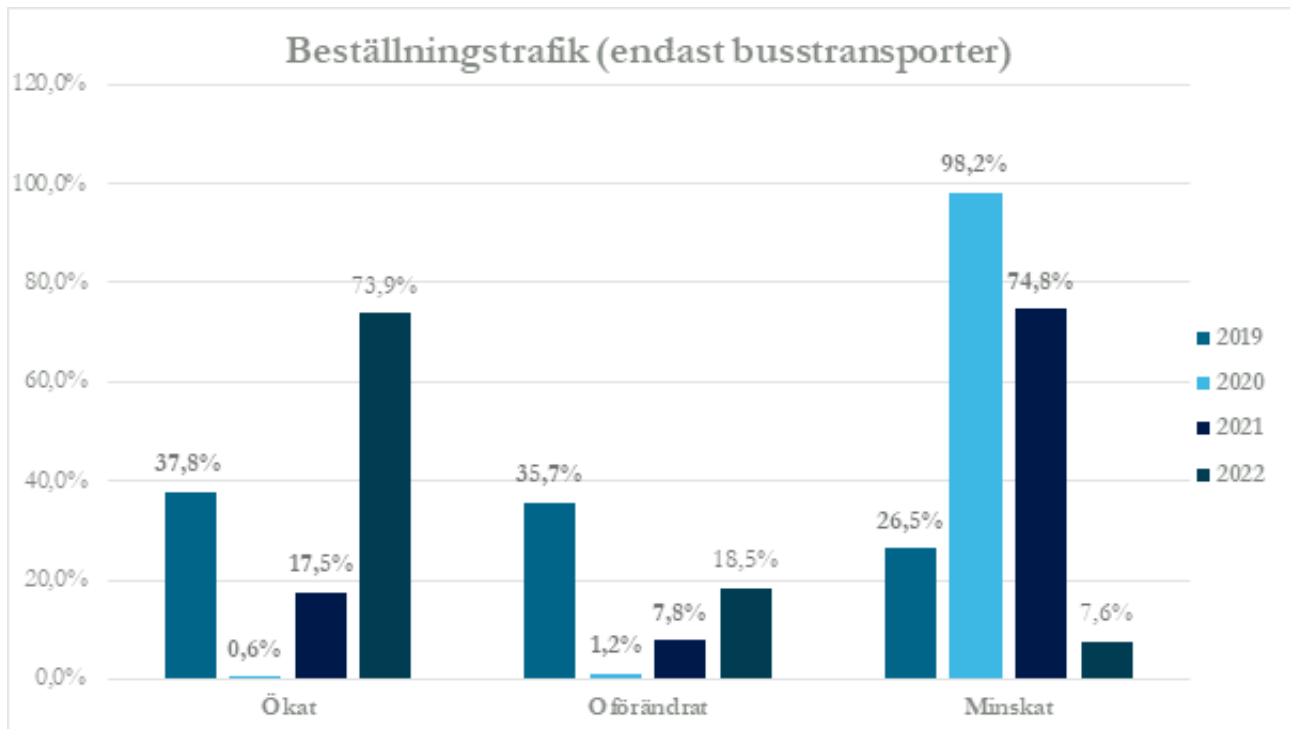

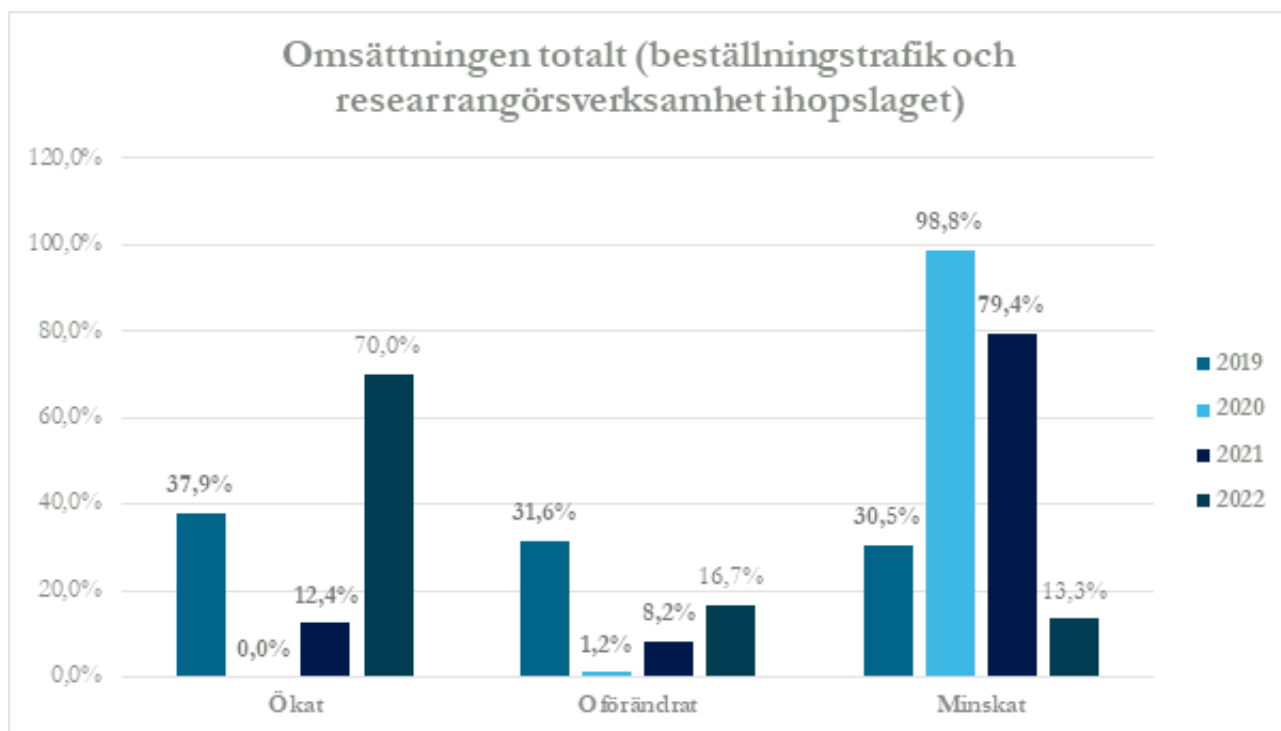
Fördelningen motsvarar bussbranschens struktur i stort, där majoriteten av företagen är mikro- och småföretag. Definitionen av de olika kategorierna finns i metodbeskrivningen.

Totalt antal svarande företag var 92 för 2022, 102 för 2021, 170 för 2020 respektive 99 för 2019.

Förändring av omsättning inom olika segment

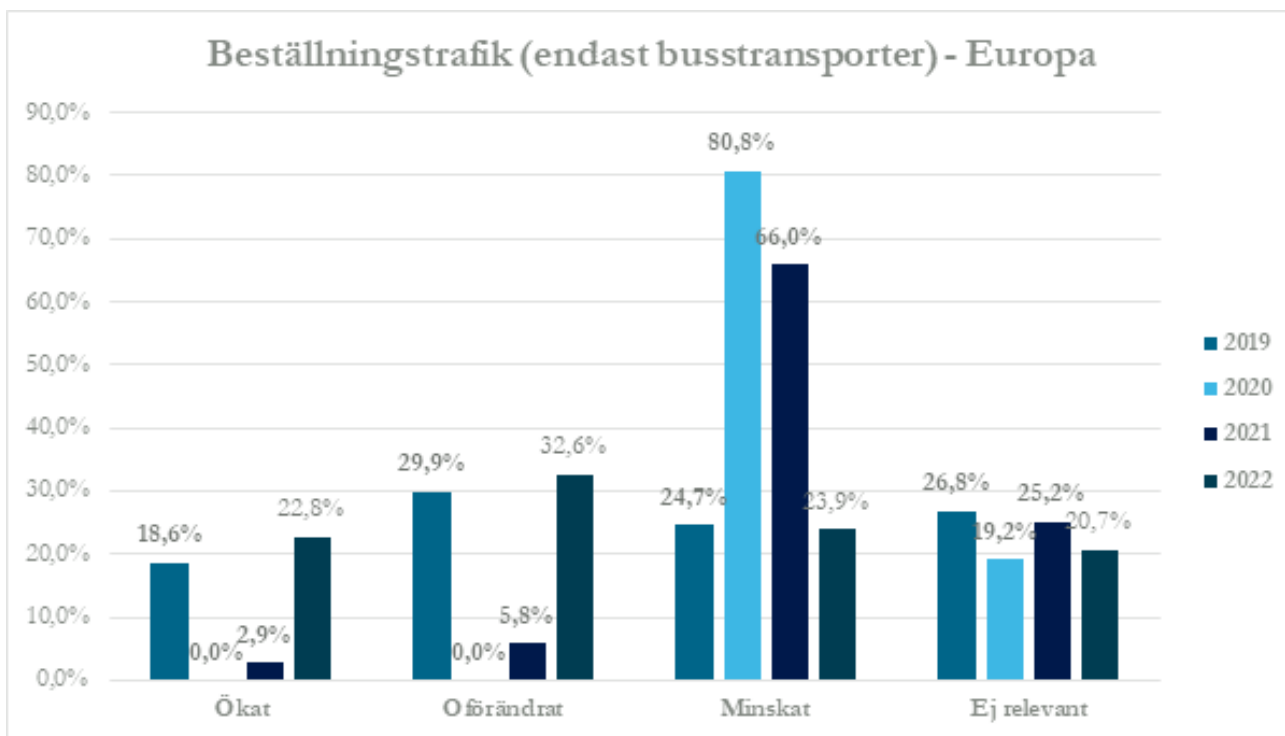
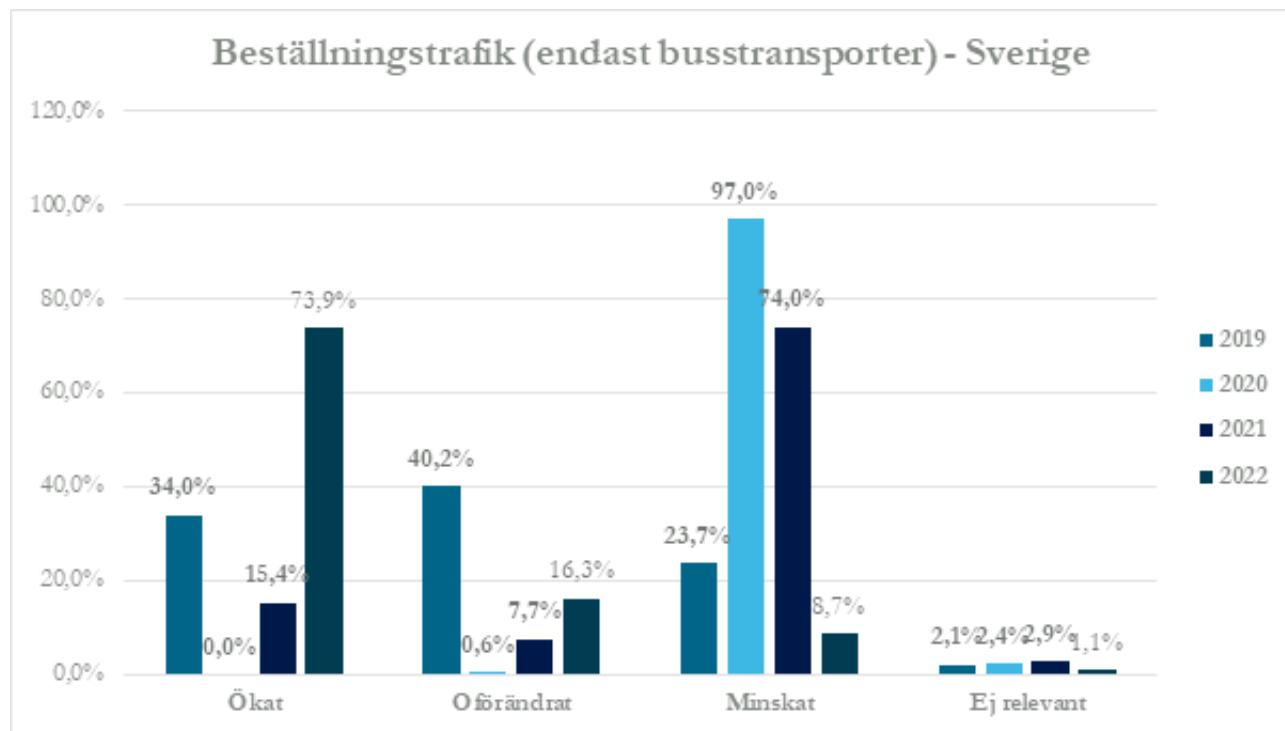

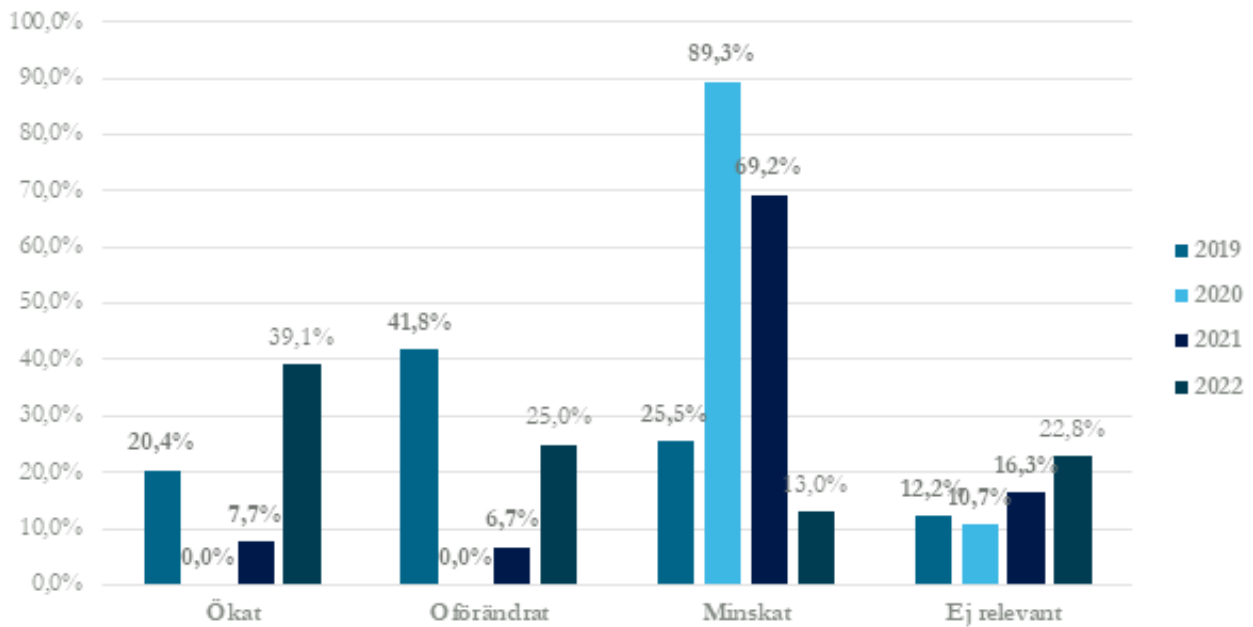
Under 2022 så skedde en kraftig ökning av beställningstrafiken efter två års nedgång där tre av fyra företag fick en ökad omsättning och endast en mycket liten andel såg en minskning. Researrangörsvksamheten har större variationer, där har endast en tredjedel av företagen sett en ökning, medan en tredjedel beskriver en minskad marknad.

I den sammanlagda bilden så har närmre nio av tio företag sett en ökning eller oförändrad omsättning. Det är en stor skillnad mot 2020 då i princip samtliga företag hade en minskad omsättning.

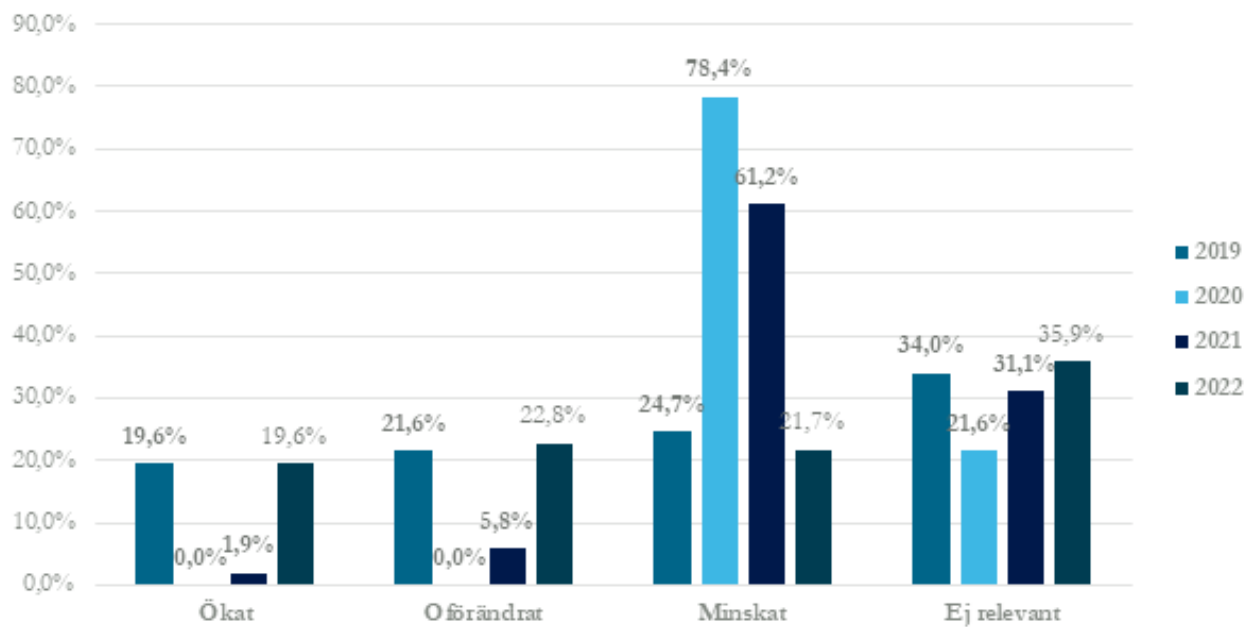
Förändring av volymer på olika geografiska marknader

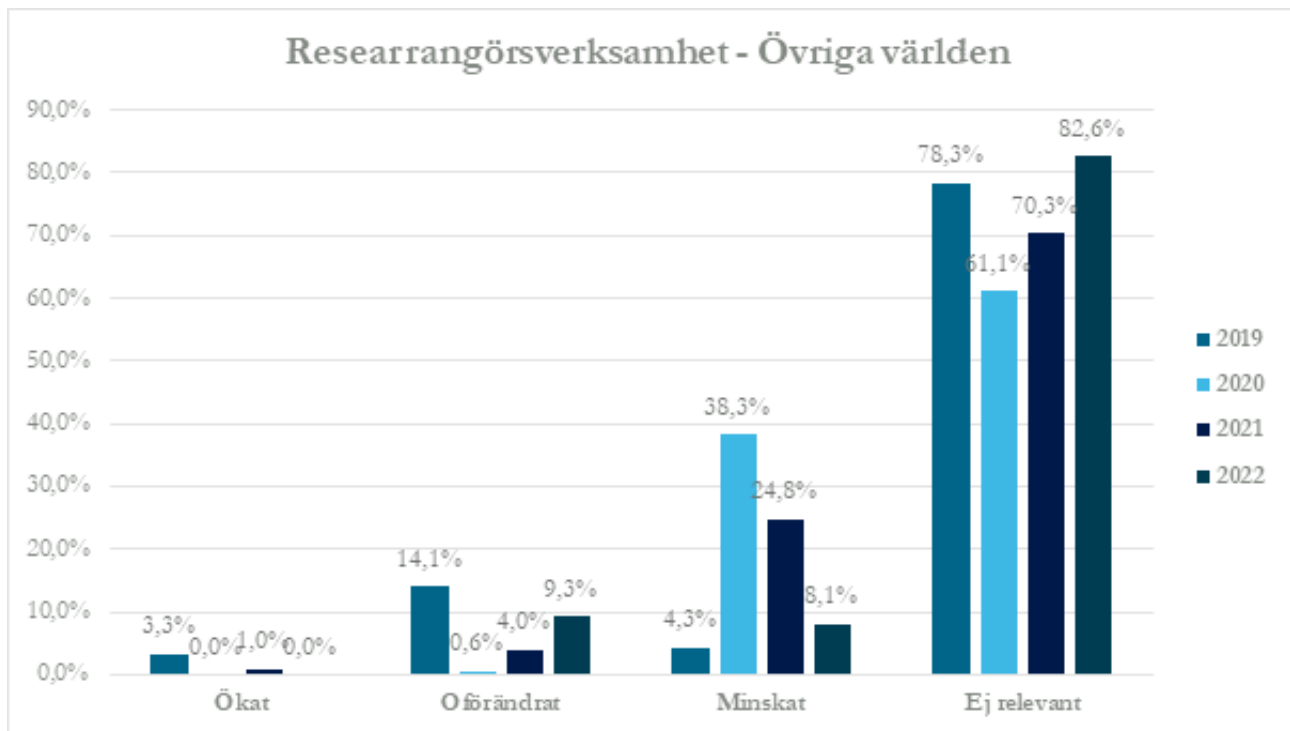
Researrangörsverksamhet - Sverige

Researrangörsverksamhet - Europa

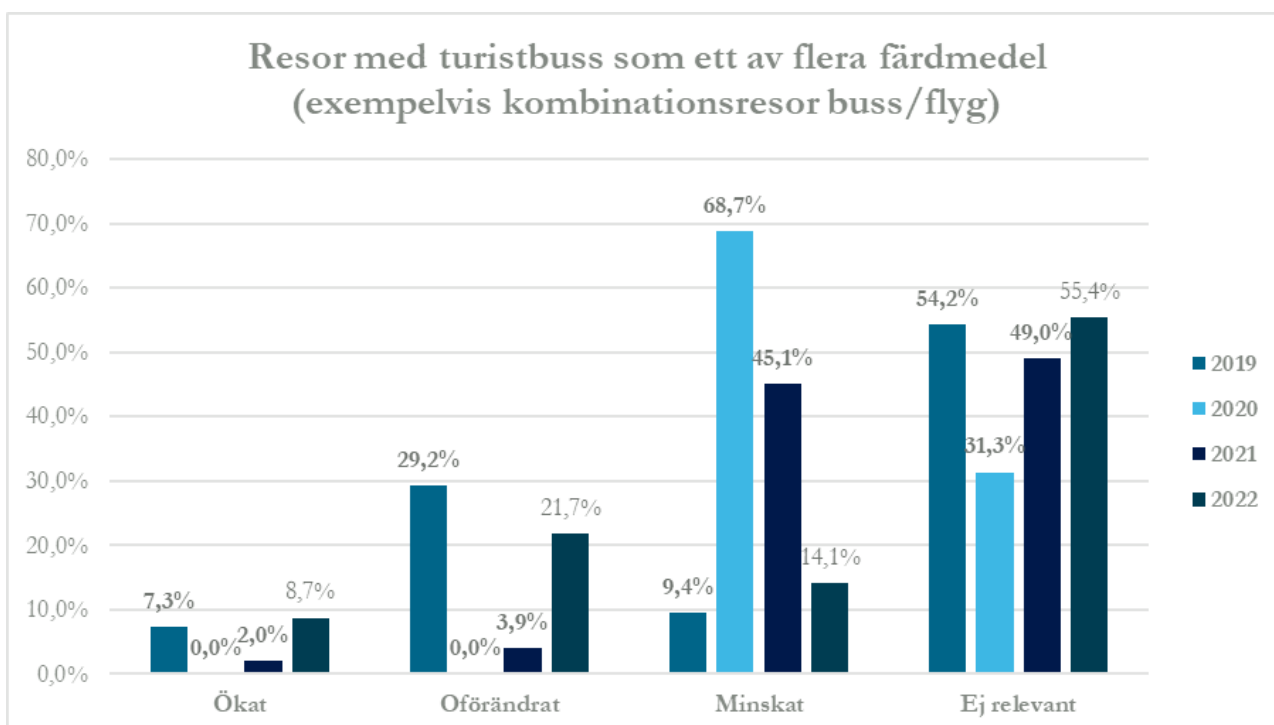
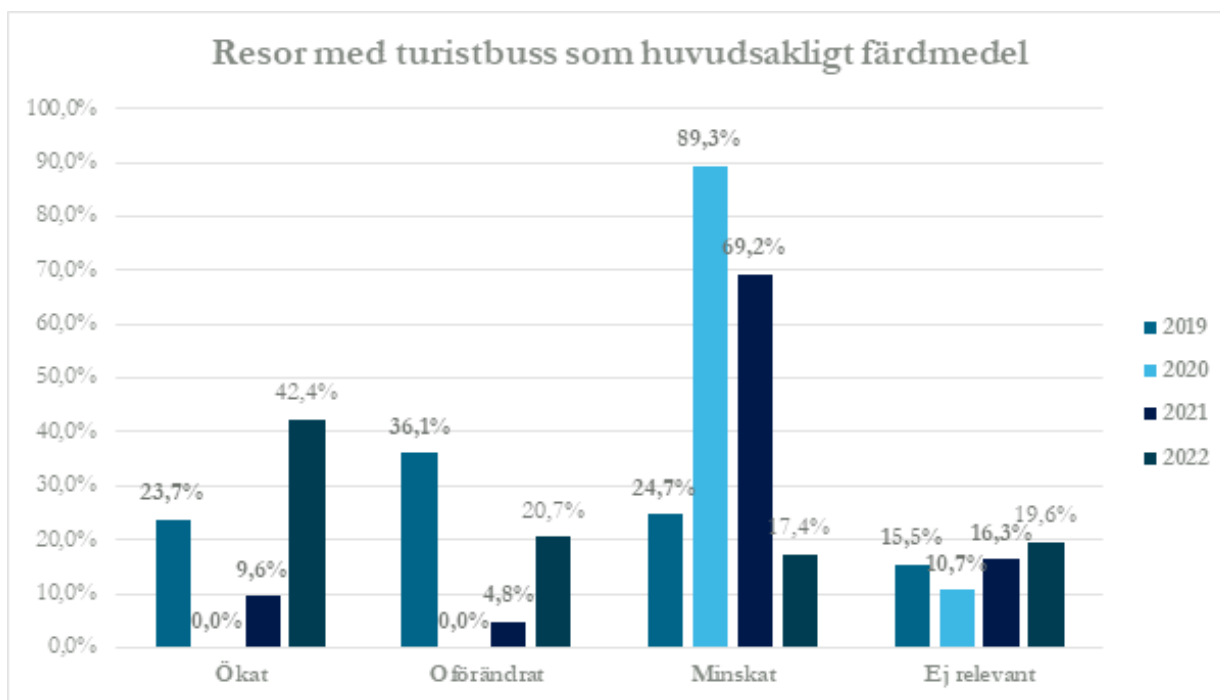

Det är tydligt att beställningstrafiken inom Sverige är den marknad som återhämtat sig allra mest. Att resorna till Europa inte återkommit i samma utsträckning kan förklaras av att under första halvåret så förekom fortfarande en del restriktioner i flera länder, vilket gjorde att en del resor fortsatt sköts upp.

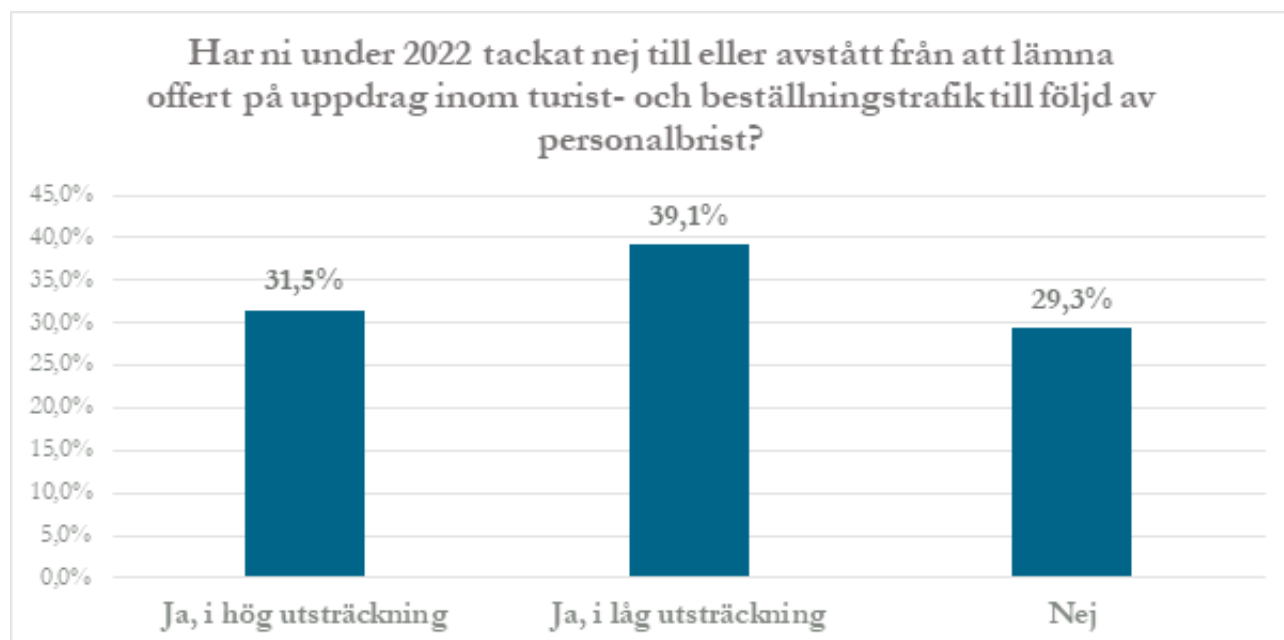
Researrangörsverksamheten inom Sverige är också den marknad som ökat. Dock är resor inom Sverige historiskt inte en särskilt stor marknad i jämförelse med andra länder. Värt att notera är att andelen företag som svarar att researrangörsverksamhet inte är relevant är på den högsta siffran hittills vad gäller samtliga geografiska marknader. Detta kan förklaras av att flera företag helt enkelt avvecklat den delen av sin verksamhet. Skälen till avveckling är främst att man inte ser att marknaden kommer återvända inom en överskådlig framtid, men i vissa fall även att det har blivit svårare att ställa de lagstadgade resegarantierna.

Förändring av volymer avseende färdmedel

Resor där turistbuss var huvudsakligt färdmedel hade en betydligt bättre återhämtning än kombinationsresorna. Till viss del kan detta härledas till att paketresorna till Europa var färre och att återhämtningen på exempelvis flygmarknaden också har gått relativt långsamt.

Personalbristens påverkan på verksamheten

Drygt 70 procent av företagen beskriver att de i något fall har tackat nej till uppdrag eller avstått från att lämna offert. Här finns inga jämförelsesiffror från tidigare år eftersom frågan var ny. Bussbranschen har en stor brist på förare, både efter pandemin då många lämnade yrket och på grund av en hög medelålder i förarkåren – fyra av tio bussförare är idag över 60 år.

Turist- och beställningstrafiken har en stor säsongsvariation och omfattningen sett över året är ingen sammanhållen period. Detta gör att den delvis är beroende av medarbetare som inte arbetar heltid eller har en annan huvudsaklig sysselsättning. Det som är mest utmanande för företagen i nuvarande situation är uppdrag med kort varsel, exempelvis tåg- eller flygersättning. Denna del av verksamheten hade utmaningar redan före pandemin och med nuvarande situation har företagen svårare att hjälpa till vid samhällsstörningar.

Metodbeskrivning

Insamling av data har skett genom en webbaserad enkät som skickats ut till medlemmar i Sveriges Bussföretag. Enkäten genomfördes anonymt och var öppen för svar mellan 2022-12-22 och 2023-02-03. Frågorna har varit formulerade likadant de andra tre år som enkäten genomförts och med samma svarsalternativ. I slutet hade även respondenterna möjlighet att lämna fritextsvar.

Totalt inkom 92 unika svar på enkäten (i jämförelse inkom 102 svar 2022, 170 svar 2021 och 99 svar 2020). Tidigare rapporter går att hitta på Sveriges Bussföretags hemsida.¹

I enkäten som avser 2022 års verksamhet så lades en ytterligare fråga till som avsåg att kartlägga i hur hög utsträckning företagen tackat nej till uppdrag till följd av personalbrist.

Frågorna som ställdes var följande:

Företaget tillhör följande kategori (tänk på om företagen ingår i en koncern ska hela koncernen räknas med)

- Mikroföretag (färre än 10 anställda och maximalt 2 miljoner euro i årsomsättning)
- Små företag (mellan 10–49 anställda och maximalt 10 miljoner euro i årsomsättning)
- Medelstora företag (mellan 50 och 249 anställda och maximalt 50 miljoner euro i årsomsättning)
- Stora företag (över 250 anställda eller över 50 miljoner euro i årsomsättning)

Hur har er omsättning inom segmentet turist- och beställningstrafik förändrats under 2022?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Researrangörsverksamhet (paketerade resor)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Omsättningen totalt (beställningstrafik och researrangörsverksamhet ihopslaget)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Inom vilka geografiska marknader har volymerna förändrats och hur?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

- Ej relevant

Researrangörsverksamhet

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Övriga världen

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Inom researrangörsverksamheten, hur har volymerna förändrats avseende färdmedel?

Resor med turistbuss som huvudsakligt färdmedel

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Resor med turistbuss som ett av flera färdmedel (exempelvis kombinationsresor buss/flyg)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Har ni under 2022 tackat nej till eller avstått från att lämna offert på uppdrag inom turist- och beställningstrafik till följd av personalbrist?

- Ja, i hög utsträckning
- Ja, i låg utsträckning
- Nej

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisationen för bussföretag och bussresearrangörer i landet och har huvuddelen av bussföretagen som medlemmar. Vi är en del av Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Såsom branschpartner finns ett antal av de kommunalt ägda bussbolagen, vilka är medlemmar i annat arbetsgivarförbund men som är med och påverkar branschens utveckling genom branscharbetet i Sveriges Bussföretag.

Till Sveriges Bussföretag finns också runt 50 branschintressenter, huvudsakligen leveratörer och samarbetspartner till förbundet och dess medlemsföretag. Sveriges Bussföretag har också lokal närvaro genom Transportföretagens nio regionala kontor. Medlemmar i Sveriges Bussföretag är också automatiskt medlemmar i Svenskt Näringsliv. Sveriges Bussföretag är medlem i UITP och IRU.

Sveriges Bussföretag
Box 5384
102 49 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: +46 8 762 71 00
bussinfo@transportforetagen.se
sverigesbussforetag.se

